

บันทึกข้อความ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
เลขที่ 5482
วันที่ 29 มี.ย. 2563
เรื่อง 15.23

ส่วนราชการ หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๑๓๘๔๒

ที่ สม ๐๐๑๐/๑๒๓ วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี เกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เรื่องเดิม

๑. ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑ เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานให้ความร่วมมือและเข้าร่วมการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment:ITA) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ โดยใช้แนวทางและเครื่องมือการประเมินตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด สำหรับในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ เป็นการมุ่งเน้นการออกแบบการขับเคลื่อนการประเมินอย่างเป็นระบบ ลดภาระของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ลดการใช้จ่ายงบประมาณ และเพิ่มประสิทธิภาพของการป้องกันการทุจริตเชิงรุก ปัจจุบันการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐได้ถูกกำหนดเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของยุทธศาสตร์ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ซึ่งถือเป็นการยกระดับให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐให้เป็น “มาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุก” ที่หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศจะต้องดำเนินการ

๒. การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ประชุมคณะทำงานประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๖๓ ได้พิจารณาและมีความเห็นว่ เพื่อให้การประเมินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เห็นควรมอบหมายสำนัก/หน่วย รับผิดชอบดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดและข้อคำถาม OIT โดยที่หน่วยตรวจสอบภายในได้รับมอบหมายตัวชี้วัดที่ ๑๐ การป้องกันการทุจริต ตัวชี้วัดย่อยที่ ๑๐.๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต ดังนี้

ตัวชี้วัดย่อยที่ ๑๐.๑ การดำเนินการเพื่อป้องกันการทุจริต

ข้อ	ข้อมูล	องค์ประกอบด้านข้อมูล
๐๓๖	การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี	แสดงผลการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ทั้งนี้ จะต้องเป็นข้อมูลของปี พ.ศ.๒๕๖๓

ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือ Conflict of interest บางครั้งเรียกว่า ความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์ส่วนรวมหรือบางที่เรียกว่า “การคอร์รัปชั่นเชิงนโยบาย” ซึ่งเป็นการทุจริตที่ไม่เหมือนกับการทุจริตชนิดอื่นๆ เพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ที่หลากหลายมาก ตั้งแต่เรื่องเล็ก ๆ ไปถึงโครงการหรือการตัดสินใจหลายพันล้าน

/๓. สืบเนื่อง...

๓. สืบเนื่องจากตามแผนการตรวจสอบภายในประจำปี ในทุก ๆ สิ้นปีงบประมาณ หน่วยตรวจสอบภายใน จะจัดทำแบบสอบถามการประเมินความเสี่ยงการปฏิบัติงานของหน่วยรับตรวจ (๙ สำนัก) เพื่อสำรวจข้อมูลปัจจัยเสี่ยงในด้านต่าง ๆ และประเมินผลระบบการควบคุมภายใน และใช้ข้อมูลประกอบการจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปีตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในที่กรมบัญชีกลางกำหนด ประกอบกับใช้เป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยตรวจสอบภายในซึ่งรับผิดชอบ ในข้อคำถาม ตัวชี้วัดที่ ๑๐.๑ เป็นผู้รับผิดชอบหลัก และสำนักอื่นๆ เป็นผู้สนับสนุน จึงได้จัดทำแบบสอบถามความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในภารกิจงานของกลุ่มงานในสำนัก เพื่อจัดทำรายงานวิเคราะห์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี โดยจะนำเรียนเลขาธิการฯ และคณะทำงานประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสฯ เพื่อทราบต่อไป นั้น

ข้อเท็จจริง

๑. หน่วยตรวจสอบในได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบ การประเมินความเสี่ยงเพื่อการป้องกันการทุจริต ข้อ ๐๓๖ ข้อมูล การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี รายละเอียดข้อมูลที่เผยแพร่ การประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน ทั้งนี้ จะต้องเป็นข้อมูลของปีที่ประเมิน

ได้จัดทำแบบสอบถามการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี เรื่อง การประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ โดยแจ้งไปยังสำนักทุกสำนักรวม ๙ สำนักเพื่อแจ้งกลุ่มงานในสำนักตอบแบบสอบถาม แล้วส่งให้หน่วยตรวจสอบภายในจัดทำรายงานวิเคราะห์การประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี โดยมีข้อมูลประกอบการจัดทำ ดังนี้

วัตถุประสงค์ เพื่อให้หน่วยงานที่รับการประเมินวิเคราะห์ความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมของหน่วยงาน เพื่อพัฒนาไปสู่การกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตในหน่วยงาน

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่จะเกิดการผิดพลาดความเสียหาย การรั่วไหล ความสูญเปล่า หรือเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์

การวิเคราะห์ความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายความว่า ความทับซ้อนระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนของเจ้าหน้าที่และผลประโยชน์ของทางราชการ

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายของการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่าง

/ผลประโยชน์

...

ผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเพียงใด ก็จะทำให้เกิดโอกาสในการนำไปสู่การทุจริตมากขึ้นเท่านั้น

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๒. หน่วยตรวจสอบภายใน ได้จัดทำแบบสอบถามการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ การวิเคราะห์ความเสี่ยง จำนวน ๑๑ ข้อคำถาม ๘ ข้อคำถามมีคำตอบเป็นตัวเลือก ๓ ข้อคำถามเป็นคำถามแบบปลายเปิด โดยสำรวจข้อมูลจาก ๙ สำนัก (กลุ่มงานในสำนักและฝ่ายช่วยบางสำนัก) รวม ๕๑ แบบสอบถาม ซึ่งได้รับแบบสอบถามครบทุกสำนัก/กลุ่มงาน

จากข้อมูลในแบบสอบถามดังกล่าว หน่วยตรวจสอบภายในสามารถสรุปเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาได้ ดังนี้

๑. ความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่องการใช้อำนาจหน้าที่ในความรับผิดชอบในเรื่อง กฎระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ผลประโยชน์ทับซ้อน จากข้อมูลพบว่าบุคลากรส่วนใหญ่ของสำนักงาน กสม. จะมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนว่าครอบคลุมมีเฉพาะบางเรื่องสูงสุดจำนวน ๕๑ แบบสอบถามจาก ๕๑ แบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๓๙ ซึ่งขณะนี้สำนักงาน กสม. อยู่ระหว่างการจัดทำคู่มือผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นการเฉพาะเรื่อง และเผยแพร่ให้แก่บุคลากรในสำนักงานได้อย่างชัดเจน อาทิเช่น การจัดทำ คู่มือการพัฒนาและส่งเสริมการปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนของบุคลากรในสำนักงาน กสม. หรือคู่มือป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน กสม. เพื่อสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรและให้หลีกเลี่ยงการกระทำที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน โดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวคิด/ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน และสาระเกี่ยวกับประเภทหรือรูปแบบที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน และกรณีตัวอย่างการทุจริตในรูปแบบต่างๆ จากแบบสอบถามมีจำนวน ๘ กลุ่มงานหรือร้อยละ ๑๕.๖๙ มีความรู้เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนว่าเกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจหน้าที่ ในเรื่องกฎ ระเบียบครอบคลุมทุกเรื่อง ซึ่งการจัดทำคู่มือก็เพื่อเป็นการสร้างความเข้าใจแก่บุคลากรและให้หลีกเลี่ยงการกระทำที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อนโดยมีสาระสำคัญเกี่ยวกับแนวคิด/ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อนและสาระเกี่ยวกับประเภทหรือรูปแบบที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน และกรณีตัวอย่างการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งความเสี่ยงอาจจะเกิดจากการอาศัยตำแหน่งหน้าที่โอกาสในการปฏิบัติหน้าที่แสวงหาประโยชน์ หรือเอื้อประโยชน์แก่พวกพ้อง อาจมีการจัดการความรู้ (Knowledge management) โดยการนำคู่มือดังกล่าว ถ่ายทอดผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในการประชุมประจำเดือน และเผยแพร่ในเว็บไซต์ของสำนักงาน และมี ๒ แบบสอบถามที่ไม่มีความรู้และความเข้าใจเรื่อง ดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ ๓.๙๒

๒. การเผยแพร่จริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ให้สอดคล้องกับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในเรื่อง ผลประโยชน์ทับซ้อนเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรทุกระดับในหน่วยงานทราบ ปัจจุบันสำนักงาน กสม. มีข้อกำหนดทางจริยธรรม ข้าราชการ พนักงานราชการ และลูกจ้างของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๑ ซึ่งประกาศลงราชกิจจานุเบกษา

/เมื่อวันที่...

เมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๑ หมวด ๑ จริยธรรมอันเป็นอุดมการณ์ หมวด ๒ จริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก โดยระบุในข้อ ๑๔ ว่า “ ไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม” และ หมวด ๓ จริยธรรมทั่วไป

จากสรุปการวิเคราะห์แบบสอบถาม จะเห็นว่าบุคลากรของสำนักงาน กสม.ระดับ ผู้อำนวยการสำนักและผู้อำนวยการกลุ่มงานซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่ทราบว่าเป็นสำนักงาน กสม. มีการเผยแพร่ประมวลจริยธรรม กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและเจ้าหน้าที่ ของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ถึง ๓ ช่องทาง โดยในประมวลจริยธรรมดังกล่าว มีเนื้อหาเกี่ยวเนื่องกับเรื่อง ผลประโยชน์ทับซ้อน ซึ่งการเผยแพร่มีในรูปของหนังสือเวียน หนังสือรวมกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และในเว็บไซต์ของสำนักงาน กสม.คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๔๗ จำนวน แบบสอบถาม ๓๙ แบบสอบถาม มีจำนวน ๙ แบบสอบถามที่ให้ข้อมูลว่ามีการเผยแพร่ในบางระดับหรือขาด การประชาสัมพันธ์ ส่วน ๒ แบบสอบถามระบุว่าหน่วยงานไม่เผยแพร่ เรื่อง จริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เป็นลายลักษณ์อักษรและแจ้งให้ทราบบางระดับ คิดเป็นร้อยละ ๑.๙๖

๓. ทุกสำนัก/กลุ่มงาน ทราบว่าได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบข้อคำถามจากตัวชี้วัดการ ประเมินของสำนักงาน ป.ป.ช.และมีส่วนสนับสนุนแนวทางการป้องกันในกิจกรรม/โครงการอาจนำไปสู่การ เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน มีจำนวน ๑๓ แบบสอบถามระบุว่าไม่มีส่วนรับผิดชอบ/สนับสนุนในข้อคำถามของ ITA เป็นไปตามการมอบหมายผู้รับผิดชอบแบบตรวจการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ(OIT) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

๔. แนวทางการป้องกันในกิจกรรม/โครงการอาจนำไปสู่การเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ทั้ง ๕ ตัวเลือกในแบบสอบถามเป็นแนวทางป้องกันปัจจัยเสี่ยงและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นทั้งในรูปแบบ ที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ตอบครบทุกตัวเลือกมีเพียง ๕ แบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ ๙.๘๐ ตอบ ๔ ตัวเลือกมี ๑๓ แบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ ๒๕.๔๙ ตอบ ๓ ตัวเลือก จำนวน ๑๒ แบบสอบถามคิด เป็นร้อยละ ๒๓.๕๓ ตอบ ๒ ตัวเลือกจำนวน ๑๒ แบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ ๒๓.๕๓ และตอบเพียง ๑ ตัวเลือกคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖๙ จาก ๘ แบบสอบถาม แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่ยังเข้าใจคลาดเคลื่อนในเรื่อง การเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในกิจกรรมหรือโครงการของการปฏิบัติงานเท่าที่ควรว่าความเสี่ยงเรื่อง ผลประโยชน์จะแฝงอยู่ในทุกกิจกรรมหรือโครงการ อีกทั้งความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติในหน้าที่ และการเบียดบังทรัพย์สินหรือทรัพยากรต่าง ๆ ของทางราชการเพื่อประโยชน์ส่วนตน เกิดขึ้นได้ในทุกขั้นตอน ใน ๕ ตัวเลือก ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามยังมีความเข้าใจเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนได้ไม่ชัดเจนหรือมีข้อมูล ไม่เพียงพอหรือมีค่อนข้างน้อย ในเรื่องการเบียดบังทรัพย์สินหรือทรัพยากรต่าง ๆ ของทางราชการทั้งในเรื่อง การนำวัสดุครุภัณฑ์สำนักงานไปใช้ประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น และการสำรวจข้อมูลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก

๕. การรายงานผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน การปฏิบัติตามแผน และการ ทบทวนแผนงานการเบิกจ่ายเงินงบประมาณของสำนักงาน กสม. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทราบว่า สำนักงาน กสม.แนวทางและมาตรการในการกำหนดให้มีหน่วยงานหรือบุคคลที่รับผิดชอบในการรายงาน ผลการดำเนินงานเป็นลายลักษณ์อักษร และมีการดำเนินงานตามระยะเวลาที่กำหนดจากจำนวนแบบสอบถาม ๔๓ แบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ ๘๔.๓๑ ซึ่งบางกลุ่มงานการรายงานผลไม่เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗๖ จากจำนวน ๖ แบบสอบถามและไม่ตอบแบบสอบถามจำนวน ๒ กลุ่มงาน คิดเป็น /ร้อยละ...

ร้อยละ ๓.๙๒ แสดงให้เห็นว่า โดยส่วนใหญ่การใช้จ่ายเงินงบประมาณผู้รับผิดชอบของสำนักและกลุ่มงานจะทราบและรายงานผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงาน การปฏิบัติตามแผน และการทบทวนแผนงานการเบิกจ่ายเงินงบประมาณ โดยกลุ่มงานที่รับผิดชอบมีการกำหนดให้มีการรายงานผลการดำเนินงานเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างต่อเนื่อง

๖. กรณีการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐจากกิจกรรม/โครงการ ปัจจัยความเสี่ยงที่อาจจะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนอยู่ในขั้นตอนใด ซึ่ง ๗ ตัวเลือกเป็นคำตอบที่ถูกต้องทุกข้อ ตอบถูกต้องทุกข้อจำนวน ๖ แบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗๖ ตอบ ๕ ข้อตัวเลือกจากแบบสอบถาม ๓ แบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ ๕.๘๘ ตอบ ๔ ตัวเลือกจำนวน ๔ แบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ ๗.๘๔ ตอบ ๓ ตัวเลือก จำนวน ๑๐ แบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ ๑๙.๖๑ ตอบ ๒ ตัวเลือกจำนวน ๑๓ แบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ ๒๕.๔๙ ตอบ ๑ ตัวเลือกจำนวน ๑๔ แบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ ๒๗.๔๕ ไม่ตอบข้อคำถามจำนวน ๑ แบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ ๑.๙๖ ในเรื่องของกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างจะเห็นได้ว่าปัจจัยเสี่ยงหรือความเสี่ยงจะเกิดได้ในทุกช่องทางตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงสิ้นสุดการทำสัญญาจ้างหรือข้อตกลง รวมถึงการบริหารสัญญาที่ต้องเร่งรัดการดำเนินงานให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด การขยายระยะเวลาที่ดีหรือการยกเว้นค่าปรับที่ดี คณะกรรมการตรวจรับพัสดุพึงใช้ความระมัดระวัง เข้มงวดในการตรวจรับพัสดุหรือการจ้างในทุกกรณี รวมถึงการพิจารณาถึงความจำเป็นและสมประโยชน์เพื่อมิให้ราชการเสียหาย ก่อนนำเสนอผู้บริหารขออนุมัติจากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่าในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างเป็นปัจจัยสำคัญลำดับต้นๆ ของการใช้จ่ายเงินงบประมาณ มีเพียง ๖ แบบสอบถามที่เข้าใจ และตอบทุกข้อตัวเลือก ในหลายๆ ปีที่ผ่านมาสำนักงานกสม. ได้มีการจัดประชุมทบทวนและซักซ้อมความเข้าใจในเรื่องพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อสรุปปัญหาในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน หรืออาจจะมีการวางแผนและมาตรการการจัดซื้อจัดจ้างตามหนังสือเวียนที่กรมบัญชีกลางกำหนด เพื่อเป็นกลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตหรือผลประโยชน์ทับซ้อนได้ รวมทั้งการจัดส่งเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อให้การปฏิบัติงานถูกต้อง มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับระเบียบ กฎเกณฑ์ใหม่ๆ

๗. การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับ เรื่อง ผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติงาน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ระบุว่า ไม่มีคู่มือการปฏิบัติงานหรือมีคู่มือไม่เป็นปัจจุบันและไม่สามารถใช้ในการปฏิบัติงานได้ คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๕๙ จากจำนวน ๓๖ แบบสอบถาม มีจำนวน ๗ แบบสอบถามที่ระบุว่า มีคู่มือการปฏิบัติงานครอบคลุมกิจกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญ และยังใช้ในการปฏิบัติ คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๗๓ และมีจำนวน ๙ แบบสอบถามหรือร้อยละ ๑๗.๖๕ ที่ระบุว่า มีคู่มือการปฏิบัติงานไม่ครอบคลุมกิจกรรมหรือกระบวนการปฏิบัติงานที่สำคัญและยังใช้ในการปฏิบัติงานได้ โดยในส่วนนี้ผู้บริหารของสำนักงาน กสม. อาจจะพิจารณาทบทวนคู่มือที่ใช้ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และสำนัก/กลุ่มงานที่เกี่ยวข้องเป็นรายปีหรือเป็นระยะๆ แล้วแต่ความสำคัญของการปฏิบัติงานตามคู่มือดังกล่าว

๘. กรณีความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นจากการเบียดบังทรัพย์สิน หรือทรัพยากรต่างๆ ของทางราชการนำไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตน จากแบบสอบถามมี ๕ ตัวเลือกเป็นคำตอบที่ถูกต้องทุกข้อ ตอบถูกต้องทุกข้อจำนวน ๕ แบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ ๙.๘๐ ตอบ ๑ ข้อตัวเลือกจากแบบสอบถามจำนวน

/๘ แบบสอบ...

๘ แบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๖๙ โดยในภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่ากึ่งหนึ่งที่มีความเข้าใจเรื่องการเบียดบังทรัพย์สินหรือวัสดุ ครุภัณฑ์ของส่วนราชการไปใช้ส่วนตัวเป็นความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อผลประโยชน์ส่วนตัวหรือผลประโยชน์ทับซ้อน

๙. สำหรับแบบสอบถามแบบปลายเปิดจำนวน ๓ ข้อคำถาม สรุปในประเด็นที่เป็นสาระสำคัญได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่ากระบวนการปฏิบัติงาน/โครงการ/กิจกรรม/ของงานที่ประเมิณผลและการปรับปรุงการควบคุมภายใน ของสำนัก/กลุ่มงาน ในคอลัมน์ “ความเสี่ยงที่ยังมีอยู่” ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับเรื่อง ผลประโยชน์ทับซ้อนน้อยมาก ซึ่งสำนัก/กลุ่มงานใดหากเกี่ยวข้องจะจัดการความเสี่ยงนั้นได้ในระดับหนึ่งจากข้อมูลในแบบสอบถามพบว่ามีบางกลุ่มงานที่ระบุว่ากระบวนการปฏิบัติงานของความเสี่ยงที่ยังมีอยู่ เกี่ยวข้องกับเรื่อง ผลประโยชน์ทับซ้อน โดยผู้ตอบแบบสอบถามจะเน้นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานทางกฎหมาย ตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนภารกิจงานของสำนัก/กลุ่มงานมีความเสี่ยงที่จะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน จากข้อมูลในแบบสอบถามพบว่า ภารกิจงานของสำนัก/กลุ่มงานมีความเสี่ยงที่จะเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนได้รวม ๒๙ คำตอบ ข้อมูลส่วนใหญ่จะบ่งบอกถึงการปฏิบัติหน้าที่ในความรับผิดชอบ เช่น การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ ทั้งการจัดกิจกรรมหรือการจัดทำโครงการต่าง ๆ การจัดซื้อจัดจ้าง การเป็นกรรมการตรวจรับงานบางลักษณะ การตรวจรับงานในโครงการต่าง ๆ การใช้วัสดุของสำนักงาน และการประเมิณผลการปฏิบัติงาน การสรรหาและเลือกสรร การประสานความคุ้มครอง การกลั่นกรองงาน การทำความเข้าใจต่อการโต้แย้งและการพิจารณาของผู้ที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ของบุคลากร การดำเนินงานจ้างที่ปรึกษา เป็นต้น

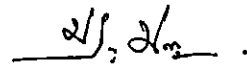
๑๐. สำหรับมาตรการและการดำเนินการในการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนัก/กลุ่มงาน ผู้บริหารส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในประเด็นนี้อย่างมาก โดยมีข้อมูลในการให้ความเห็นรวม ๓๒ ความเห็นจาก ๕๑ แบบสอบถามในการสร้างมาตรการและมีแนวปฏิบัติการดำเนินงาน โดยแยกได้ในหลายด้าน เช่น ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ ด้านการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ด้านการดำเนินงาน และด้านอื่น ๆ โดยในเรื่องการปฏิบัติตามกฎระเบียบได้ดำเนินการอย่างเคร่งครัด ถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ กำกับและกำกับเจ้าหน้าที่ผู้ที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามระเบียบและค่านึงถึงประโยชน์ของทางราชการ เป็นสำคัญ มีการมอบหมายงานโดยกระจายความรับผิดชอบ มีการวางแผนการดำเนินงานกำหนดขอบเขตของงานที่มีความเสี่ยงอย่างชัดเจน ในเรื่องหลักเกณฑ์และระยะเวลา

ข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยตรวจสอบภายในซึ่งวางแผนการตรวจสอบตามผลการประเมินความเสี่ยงเพื่อจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังของกิจกรรมที่จะทำการตรวจสอบให้สอดคล้องกับเป้าหมายของส่วนราชการในการจัดทำแผนการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ประกอบกับได้รับมอบหมายจากคณะทำงานประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสฯ ให้รับผิดชอบการประเมินความเสี่ยงเพื่อการประเมินความเสี่ยงการทุจริตประจำปี ตามตามชี้วัดข้อ ๑๐.๑ มีความเห็นเพิ่มเติมว่า สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ควรเสริมสร้างจิตสำนึกและปลูกฝังให้บุคลากรมีคุณธรรมและจริยธรรมอย่างต่อเนื่อง โดยมีการประชาสัมพันธ์ในเรื่อง ประมวลจริยธรรมและการปฏิบัติตามแผนการส่งเสริมคุณธรรมของหน่วยงานในทุกปี อีกทั้งปัจจุบัน กฎ ระเบียบ หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติ รวมถึงนโยบาย /ของผู้...

ของผู้บริหาร ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงินงบประมาณ การเบิกจ่ายเงิน กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือผู้ได้รับมอบหมายในการปฏิบัติงานบางส่วน ยังมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวไม่เป็นปัจจุบัน อาจส่งผลกระทบต่อให้เกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงานได้ สำนักงาน/กลุ่มงานควรมีการจัดประชุมบุคลากรในความรับผิดชอบเพื่อทบทวนและซักซ้อมความเข้าใจในเรื่อง กฎระเบียบ และสรุปประเด็นข้อปัญหาที่เกิดจากการปฏิบัติงาน โดยอาจจัดให้มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน และคู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของงานแต่ละประเภทรายสำนัก/กลุ่มงาน เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และได้โปรดพิจารณาหากเห็นชอบ หน่วยตรวจสอบภายในจะดำเนินการแจ้งให้สำนักบริหารกลางในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะทำงานประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส เพื่อรวบรวมการจัดส่งข้อมูล OIT ในระบบภายในวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ และเพื่อเสนอคณะทำงานในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ วันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เพื่อทราบผลการดำเนินงานและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

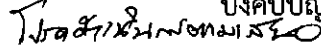

(นางพรสุรีย์ พลสมบัติ)

นักวิชาการตรวจสอบภายในเชี่ยวชาญ

บังคับบัญชาข้าราชการในหน่วยตรวจสอบภายใน

- ทราบ

- เห็นชอบ

(นายบุญเกื้อ สมนึก)

เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

29 มี.ย. 2563